

[Jørgen Estrup]

folk på det afrikanske kontinent. Eksemplerne kan fortsættes i det uendelige.

Men det forklarer ikke, at et land som Frankrig har betænkeligheder, og det forklarer heller ikke, at selv vore traditionelle partnere på menneskerettighedsområdet som Canada og Sverige på nogle punkter viger tilbage for udstrakt anerkendelse af oprindelige folks rettigheder; i visse situationer som for eksempel ILO-konvention 169 ser man sågar også dansk tvæ.

Her er det helt andre forhold, der spiller ind. Det er frygten for, at udstrakte kollektive rettigheder til oprindelige folk betyder, at det enkelte land og dets regering begrænses i mulighederne for at føre en samlet national politik – økonomisk, socialt, kulturelt. Det er en frygt for indskrænkninger i den nationale suveræniteten, som er garanteret i FN-pagtens artikel 2, og i nogle tilfælde måske direkte frygt for nationale opløsningstendenser.

Men henvisninger til national suveræniteten og bliver dårlige undskyldninger. Nationale hensyn kan ikke berettiggende, at man negligerer eller direkte undertrykker de oprindelige folks livsbetingelser og kulturelle identitet. Derfor er det nødvendigt, at der fra dansk side lægges størst muligt pres på fodslæberne i internationale forsamlinger, således at der internationalt bliver en kodeks, en international grundlov så at sige for oprindelige folks rettigheder og deres krav på selvbestemmelse.

Det er nødvendigt med en grundlov for rettighederne. Det er nødvendigt med et forum i FN-regi, hvor de oprindelige folks problemer kan drøftes. Og det bliver nødvendigt at oprette en instans, en højkommisær eller måske en ombudsmand, som det er muligt at indklage de oprindelige folks problemer til, fuldstændig som vi i dag kan benytte en ombudsmand, når forvaltningerne ikke lever op til de krav, der må stilles til dem.

Men især må man sige, at det er nødvendigt at bevare fokus på de oprindelige folks situation, sådan at opmærksomheden ikke svinder bort, samtidig med at FN-året løber ud. Proklamationen af et FN-tiår for oprindelige folk vil hjælpe, men først og fremmest tror jeg, det er nødvendigt at oprette et permanent FN-kontor, som kan sikre, at de oprindelige folks problemer ikke forsvinder fra offentlighedens søgelys, et FN-kontor, som måske med tiden,

når der er en international grundlov, kunne blive en sådan ombudsmandsinstitution. Og hvorfor skulle det FN-kontor ikke ligge i København?

Det er klart, at de problemer, vi møder i praksis, ikke blot er spørgsmål om overholdelse af menneskerettigheder, om suverænitetsbestrebelse, men i høj grad er et sammenstød af interesser, sammenstød, som typisk kan eksemplificeres med en række udviklingslande, som på den ene side skal tage hensyn til meget fattige befolkninger og på den anden side burde tage hensyn også til de oprindelige folks livsbetingelser.

Jeg synes, det måske kan være på sin plads her at tage udgangspunkt i et konkret eksempel, som flere af os i hvert fald har stiftet bekendtskab med, nemlig spørgsmålet om olieudvinding i Amazonas og ikke mindst de forhold, som man har oplevet i Ecuador, hvor man dels nu kan se meget store miljøproblemer som følge af olieudvindingen, dels må konstatere, at de oprindelige folk, indianerne, i stort omfang har mistet deres livsgrundlag.

Et grundlæggende problem i den sammenhæng er, at Ecuadors regering ikke har følt sig foranlediget til at inddrage de oprindelige folk, altså indianerne, i en faktisk tilrettelæggelse af olieudvindingen og i det hele taget den økonomiske aktivitet i Amazonasområdet. Dermed har man så at sige knættet deres ret på et helt afgørende punkt og ikke givet dem nogen form for selvbestemmelse, og eftersom aktiviteten i området fortsætter, kunne der være al mulig grund til, at også en række af dette Tings medlemmer tog et initiativ og rettede en henvendelse til den ecuadorianske regering. Det vil jeg i hvert fald meget gerne sætte mig i spidsen for, hvis man kunne samle interesse for det her i Tinget.

Men dernæst synes jeg, man må konstatere, at dette jo selvfølgelig sker i et samarbejde med olieindustrien. Når man læser begrundelserne fra specielt det olieselskab, som har været involveret mest i Ecuador, så finder man, at de gør meget ud af at beskrive, at de faktisk har overholdt landets love og oven i købet nogle steder er gået længere i beskyttelsen af miljø og de oprindelige folk, end landets love tilsiger. Men der er ikke nogen grundlæggende forståelse af, at dette ikke er nok, og at det først bliver nok i det øjeblik, hvor man inddrager de